

Odzbrojovací jednání v I. čtvrtletí r. 1934.

(Pokračování — psáno v březnu.)

Stručný nástin politické situace.

Tím, že Německo 14. října 1933 vystoupilo ze Společnosti národů a opustilo odzbrojovací konferenci, dalo najevo, že je proti odzbrojení a že hledalo doposud jen cesty, jak toto odzbrojení obejít. Dokud v jednáních odzbrojovací konference vidělo nejednotnost mezi velmocemi, tudíž hlásalo odzbrojení, snažíc se postupně dosáhnout přiznání zásady rovnoprávnosti, aby tak zvrátilo platnost mírové smlouvy. Když však konečně 14. října vedoucí velmoci Anglie, Francie, Amerika a Itálie ústy britského ministra zahraničí Simona přednesly jednotný výklad zásad odzbrojovacích, který nutil Německo přejít od slov k činům, poznalo, že není jiného vyhnutí, než aby z konference odešlo. Proč? Protože velmoci navrhovaly odzbrojení vlastní a rozhodně se postavily proti opětovnému ozbrojení Německa. Proto Německo odešlo z konference, aby nejprve znemožnilo již skoro připravenou úmluvu a pak zákulisním jednáním aby získalo některou velmoc pro sebe.

To se Německu brzy podařilo, jednak úspěšným politickým manévrem, jednak využitím nepřiznivé vnitropolitické situace ve Francii. Již v prosinci 1933 se začaly ozývat v Anglii hlasy pro ústupky Německu a možnost jeho částečného ozbrojení alespoň v pozemní výzbroji. Itálie brzy se přiklonila k Anglii, takže již začátkem ledna 1934, kdy zahraniční ministr Simon navštívil Řím a Berlín, bylo známo, že se dohoda ze 14. října už dávno rozpadla.

Socialistická vláda Francie, jsouc v té době velmi zaměstnána neurovanými poměry a spory vnitřními, ztratila v zahraniční politice vliv do té míry, že to vzbuzovalo obavy u jejich přátel a spojenců. Německo to velmi brzy postřehlo a snažilo se vhodnými smlouvami o neútočení získat sousedy, především ovšem Československo a Polsko. Koncem roku 1933 začalo také jednání o tom s oběma státy. Zatím co v Československu nemělo úspěchu, podařilo se mu v lednu 1934 sjednat s Polskem desítiletou dohodu a tou, i když nezískalo přímo přátelství Polska, získalo alespoň značné urovnání vzájemných styků.

Tímto politicky velmi významným úspěchem se zbavilo Německo starostí na východě, posílilo vlastní posici na západě, takže se mohlo celé věnovati rozšíření své moci na jihu, kde se mu jednalo o připojení Rakouska. Tam nacházelo vždy velké sympatie, třebaže se vládní kruhy, alespoň navenek, tomuto připojení bránily. Vyvinuly-li se však poměry v Rakousku dnes zatím jinak, je to zvláště příčiněním Itálie.

Hospodářské zájmy Itálie v malém Rakousku by nebyly tak veliké, kdyby nebyla vedena především zájmy politickými. Připojením Rakouska k Německu by se Němci octli nejen před Brennerem, ale usílovali by pak jak o připojení Tyrol, tak o přístup k moři Středozevnímu a Jaderskému. Touto expansí na jih by pak ohrožovali přímo existenci Itálie. Proto Itálie, využívajíc vnitřních bojů rakouské vlády, postarala se o to, aby svůj vliv v Rakousku upevnila a v březnu t. r. konečně dosáhla toho, že utvořila s Rakouskem a Maďarskem jakýsi trojspolek, prý za účelem hospodářské pomoci Podunají, ve skutečnosti však za účelem zpevnění vlastního politického vlivu v Podunaji proti připojení Rakouska k Německu.

Pro Německo tento úspěch Itálie byl velkým politickým neúspěchem v snahách o sjednocení rasy a o splnění snů o Třetí říši. Smlouva o nezávislosti Rakouska je upevněna, doufejme, že tato nezávislost bude zachována i v budoucnosti. Úspěch Itálie je i naším úspěchem, znamená zlepšení styků jak Francie, tak Malé dohody s Itálií. Podaří-li se nám přiblížit se novému italsko-maďarsko-rakouskému bloku i hospodářsky, bude tento úspěch i pro nás významnější.

Je také možné, že tento úspěch Itálie přinutí Německo k větší povolnosti v otázkách odzbrojení a že Německo bude ve svých požadavcích umírněnější.

2. Jednání francouzsko-německá o odzbrojení.

Německo také stále jednalo s Francií i s jinými velmocmi o odzbrojovacích otázkách, přijímalo a odpovídalo na odzbrojovací návrhy a tím odzbrojovací jednání stále protahovalo, zatím co se doma bez ohledu na mírové smlouvy a na mírové snahy ostatních co nejrychleji vyzbrojovalo, nic se neohlížeje na světový tisk, který o tom denně uveřejňoval doložené důkazy. Tyto důkazy byly také předmětem parlamentních jednání velmocí, Belgie i Malé dohody, ale jiného ohlasu neměly, neboť stále je zde ještě naděje, že Německo přistoupí na odzbrojovací konvenci a že mu pak i to, co má ve výzbroji nad povolenou kvotu, bude započítáno.

Po svém odchodu ze Ženevy prohlásilo Německo, že otázka odzbrojení je především otázkou dohody Francie a Německa a že proto zahájí samo jednání s Francií přímo. Také již v prosinci 1933 předložilo Francii první memorandum toho druhu a jednalo s Francií stále. Do konce března předložilo jí tři memoranda, na které Francie také již odpověděla, do-

posud se však v zásadních odzbrojovacích otázkách Německo nijak nepřiblížilo Francii. Naopak trvá stále na požadavku okamžitého vlastního ozbrojení a úplné rovnoprávnosti.

Uvedeme stručně výtah těchto odzbrojovacích memorand a všimneme si zvláště toho, v čem se Francie s Německem neshoduje resp. v čem je Německo neústupné.

A. Německé memorandum Francii z 18. prosince 1933.

Německo v úvodu poukazuje na dosavadní neúspěchy odzbrojovacích jednání v Ženevě, které dokazují, že všeobecné odzbrojení nelze provést a že proto považuje za jediné účelné a prospěšné dosáhnouti dohody vzájemnými dohodami mezi jednotlivými státy, především ovšem mezi Německem a Francií.

Konstatuje:

a) že Německo je jediným státem, který skutečně splnil odzbrojovací závazky, obsažené v smlouvě versailleské;

b) že ozbrojené státy nemají úmyslu odzbrojit nebo nejsou s to tak učiniti;

c) Německo má právo se dožadovat, aby s ním bylo jednáno jako se státem rovnocenným (egalité de traitement), pokud jde o jeho vlastní bezpečnost.

Poněvadž jeho požadavky v Ženevě nebyly vyslyšeny, opustilo Německo odzbrojovací konferenci.

Kdyby se však ostatní státy rozhodly, že skutečně odzbrojí, je Německo ochotno vzdáti se posledního děla i posledního kulometu.

Zatím pak a jediné v zájmu bezpečnosti státu se Německo domáhá obranných zbraní, a proto jeho požadavky lze všeobecně shrnouti asi takto:

1. Německu bude přiznána úplná rovnoprávnost.

2. Ozbrojené státy se vespolek dohodnou, že nepřekročí ve zbrojení doposud dosaženou úroveň.

3. Německo nezneužije povolené rovnoprávnosti ve zbrojení, naopak bude postupovat tak umírněně, že nikdo to nebude moci považovat za nebezpečí.

4. Všechny státy přijmou určité závazky týkající se vedení války v duchu lidskosti a nepoužití některých zbraní proti civilnímu obyvatelstvu.

5. Všechny státy přijmou jednotnou a všeobecnou kontrolu dodržování svých závazků.

6. Evropské státy se zaváží k bezpodmínečnému udržení míru podepsáním paktů o neútočení, které budou obnovovány každých 10 let.

Kromě těchto základních principů podává Německo některé poznámky k otázkám předloženým mu francouzským vyslancem v Berlíně:

1. Početní stav německé armády 300.000 mužů odpovídá potřebě Německa vzhledem k rozloze pozemních hranic a k síle armád sousedů.

2. Přeměna nynější německé armády na armádu s 300.000 mužů s krátkou služební dobou bude vyžadovat doby několika let, také vzhledem k finančnímu nákladu.

3. Počet obranných zbraní nutných pro tuto armádu musí odpovídat normální dotaci moderní armády.

4. Toto vyzbrojování půjde stejným tempem s přeměnou armády.

5. Německo jest ochotno souhlasit se všeobecnou a jednotnou kontrolou pro všechny, která bude periodická a automatická.

6. Otázka, kdy tato kontrola nabude platnosti, bude záviset na příznivém vyřešení otázek zásadních.

7. Přeměna armády se nikterak nedotkne povahy a charakteru formací AS. a SS., poněvadž to nejsou ani nikdy nebudou formace s vojenským charakterem. Jsou to politické formace národně socialistické revoluce, obsahují asi 21½ milionů členů od 18 let do nejpokročilejšího věku a jsou především záštitou proti komunistickému nebezpečí v říši. Německá vláda je ochotna při kontrole předvídané v konvenci poskytnout důkazy tohoto tvrzení, t. j., že jsou to politické organizace mající za úkol chránit zemi proti komunistickému rozkladu.

8. Německo je ochotno studovat stanovení společných pravidel pro politická sdružení a pro organizace vojenské přípravy a vojenské zdokonalování v různých zemích.

9. Kontrola těchto organizací v různých zemích závisí na údajích, jak byly uvedeny za 7., pokud jde o formace SA. a SS.

10. Obsah paktů o neútočení, jež je Německo ochotno uzavřít se svými sousedy, může odpovídat praktikám poválečné doby.

11. Otázka, zda a do jaké míry — pokud jde o vztahy francouzsko-německé — bude locarnský rýnský pakt z r. 1925 vyžadovat zvláštních opatření, je otázkou právní a technickou, která může být řešena zvlášť a později.

12. Německá vláda je ochotna kdykoli řešit přátelsky všechny spory, které by mezi Francií a Německem mohly vzniknout.

V závěru vyzývá Německo Francii, aby nenechala dojít v Sárském území k plebiscitu, který stejně může být jen pro Německo příznivým, a aby odstoupila toto území Německu dobrovolně.

*

Je nasnadě, že se Německo snaží odůvodnit nějakým způsobem odchod ze Ženevy. Svaluje vinu za neúspěch odzbrojovacích jednání na ostatní, nepřiznává však, že nejen se nesnažilo k úspěchu jednání samo přispět, nýbrž že jakýkoliv úspěch svým neústupným jednáním kazilo.

Třebaže ví, proč jednání s ním v Ženevě neměla úspěchu, přece trvá na svých dřívějších požadavcích rovnoprávnosti, bez ohledu na odzbrojovací snahy států ozbrojených, a dokonce ve svých požadavcích nežádá ani odzbrojení států ostatních, nýbrž jen status quo ve zbrojení, aby tak samo mělo ospravedlnění pro zbrojení vlastní. Samo slibuje, že se toto jeho ozbrojování bude dít jen mírným tempem, aby nevzbudilo dojem nebezpečí pro ostatní.

Je všeobecně známo, co tímto povolením defensivních zbraní Německo zamýšlí. Potřebuje zvláště a především k výcviku armády určitých druhů zbraní, které jsou mu mírovou smlouvou zakázány; má je sice v menším počtu z tajné výroby, ale tento počet mu nestačuje k úplnému výcviku armády (jde o těžké a protiletadlové dělostřelectvo a tanky). Kdyby mu byla povolena i v omezeném počtu, vyrobí si jich, kolik bude potřebovat, poněvadž lze onen počet těžko kontrolovat. Proto nemluví o početnosti těchto zbraní, zatím jen o druhu, bude-li povolen druh, počet lze v Německu těžko kontrolovat.

Chce, aby všechny státy přijaly jednotnou a všeobecnou kontrolu závazků, kontrolu samu však nijak neprecisuje a nestanoví, co se stane tomu, kdo tuto kontrolu nepovolí nebo závazky nedodrží.

V duchu lidskosti se přimlouvá za nepoužívání některých zbraní v budoucí válce proti civilnímu obyvatelstvu. Myslí tím snad válku chemickou a bakteriologickou, snad i bombardování měst ze vzduchu a p. Ovšem tento závazek bude zase jen na papíře, nebude-li zde mezinárodní mocí, která by každý stát přinutila, aby tento závazek i v případné válce skutečně dodržoval. Jak podobné závazky, nejsou-li podepřeny sankcemi, bývají dodržovány, víme z poslední války.

Stejnou cenu budou mít i ostatní závazky, tedy i závazek o neútočení, nebude-li každý stát nucen jej dodržovat.

Chce, aby nová německá armáda s krátkou služební dobou měla 300.000 mužů, vzhledem k délce hranic a k síle armád sousedních, jinými slovy chce víc, než bylo původně stanoveno v anglickém návrhu konvence, ale při tom zapomíná, že také sousedé budou chtít zvětšení a že se předpokládalo, že do těchto počtů budou započítány polovojenské formace. O těch však výslovně tvrdí, že n e m a j í „vojenský ráz“, ač výbor početních stavů při jich studiu na jaře r. 1933 zjistil, že m a j í v o j e n s k ý r á z a že mají být počítány do početních stavů armády. A tehdy se počítalo, že v polovojenských formacích je okrouhle 1 mil. členů, kteří mají účast v předvojenském výcviku. Je-li jich dnes, jak sami Němci udávají 2½ milionů nebo — jak tvrdí Francouzi — 3 miliony, a kdyby konali jen 1 hodinu vojenského výcviku týdně, t. j. okrouhle 48 hodin do roka, t. j. 8 výcvikových dní (bylo stanoveno, že se 1 výcvikový den rovná 6 hodinám), musilo by z těchto počtů SA. a SS. být započítáno nejméně 40—60.000 do průměrných počtů armády, t. j. jako by tento počet sloužil celý rok. Poněvadž ve skutečnosti tento výcvik je mnohem vydatnější, byla by tato čísla mnohem větší. Ostatně druhá výhoda těchto polovojenských formací je ta, že tím Německo získává celý národ jako vycvičené zálohy, tedy že získává skoro rázem to, co mu mírové smlouvy nedovolovaly. Konečně by tyto zálohy měly větší cenu než zálohy ostatních států, poněvadž se jim dostává výcviku současně, tedy i v posledních vymoženostech vojenské techniky pro všechny jedince od 18 let počínaje až k nejstarším a že jsou organizovány a cvičeny v jakýchsi obdobných formacích, jako má armáda, anebo že by v těchto formacích jich mohlo být použito i pro válku. Že se tím pěstuje duch jednoty a kamarádství, je síla a důležitost těchto formací ještě větší.

Německo sice slibuje, že by bylo ochotno nechat příležitostně přezkoušet svá tvrzení o tom, že jsou to formace politické. Tento slib k ničemu nezavazuje, poněvadž Německo předvídá kontrolu až po podepsání konvence, t. j. až by mělo schválenou rovnoprávnost ve výzbroji, stanovené počty atd. Jemu jde o rovnoprávnost ve zbrojení, poněvadž ví, že se mu to asi nepodaří, aby k tomu Francie a její přátelé přistoupili, dělá si zatím doma, co potřebuje, t. j. cvičí a vyzbrojuje celý národ. Až bude tak silné, že se nebude musit bát event. zásahu velmocí, vypoví smlouvu versaillskou a bude vystupovat jako rovnocenná velmoc.

B. Pamětní spis francouzské vlády z 1. ledna 1934.

Na toto německé memorandum odpověděla francouzská vláda t. zv. Pamětním spisem stručně asi toto:

Francie přijímá nabídku Německa, aby se navzájem dohodly na obtížích. Proto také vítá nabídku Německa, uzavřít se všemi sousedy pakty o neútočení za toho předpokladu, že zůstanou i nadále v platnosti doposud uzavřené dohody a zvláště úmluvy locarnské.

Francie vítá také souhlas Německa se zásadou kontroly na místě, automatické a periodické, platné stejně pro všechny, bez níž by každá úmluva byla bezcenná. Bude ovšem třeba stanovit způsoby provádění; o nich však je možno se dohodnout později.

K čemu však Francie musí zaujmout ihned jasné stanovisko, je požadavek Německa za ozbrojení. Cílem konference, v níž obě strany byly účastny a na němž se shodly, je postupné odzbrojení po etapách. Tedy opak toho, co nyní Německo požaduje. Podle předložených údajů v memorandu, chce Německo nejen 300.000 stálých počtů, ale v tomto čísle ani nezahrnuje ony síly, které by v kterémkoliv okamžiku byly Německu k dispozici — i bez mobilisace — t. j. části policie, jejíž vojenský ráz byl uznán odzbrojovací konferencí, a pak polovojenské organizace, jejichž počty se stále zvětšují a které kromě hodnot politických jsou samy o sobě problémem vojenským, který nelze přecházeti.

Francouzská vláda konstatuje, že velká část mužstva těchto organizací dostává od říšské obrany velmi důkladný vojenský výcvik; i když toto mužstvo není ozbrojeno, přes to je vycvičeno v používání zbraní válečných; je stále k dispozici svým velitelům; jeho ústroj vyjma vojenskou pušku do všech podrobností odpovídá ústroji vojenskému; kromě pěších jednotek mají tyto organizace také jednotky motorisované, jednotky jezdecké, ženijního vojska a p.; jeho organizace i dislokace je skoro táž jako u armády (má roty, prapory, pluky, brigády, divise, vojenské doplňování). Proto jejich vojenské použití je nepopíratelné a francouzská vláda vzhledem k dřívějším rozhodnutím konference musí trvat na tom, že by každá odzbrojovací úmluva, která by nepočítala tyto formace do počtů armády, nedávala možnost spravedlivého srovnání armád.

Také požadavek Německa stran výzbroje — vzhledem k rozhodnutí konference z 11. prosince 1932 — nelze prakticky uskutečnit, dokud nebude provedena uniformisace všech obranných sil, k níž však chce Německo dojít až po několika letech.

Německá vláda sice souhlasí s kontrolou, neříká však, kdy předpokládá její uskutečnění, zatím co její zavedení a uplatnění podmiňují loyální aplikaci odzbrojovací úmluvy.

Francie je ochotna přijmout v prvních letech platnosti konvence určité snížení početních stavů armády, synchronisované však se zamýšlenou přeměnou nynějších německých sil tak, aby obě armády dosáhly typu armády obranné s krátkou služební dobou a limitovanými počty a aby tak dosáhly parity.

Pokud jde o pozemní materiál, je Francie ochotna od začátku platnosti úmluvy zastavit se na výši výzbroje právě dosažené a současně zakázat všechnu výrobu toho materiálu, kalibru a tonáže zakázané pro všechny. Také kontrola se bude vztahovat jak na početní stavy, tak na výrobu a dovoz materiálu.

V druhém období platnosti konvence bude přistoupeno k rušení materiálu, který bude nad povolenou výši, a bude povoleno státům, vázaným mírovými smlouvami, doplnit si povolený materiál. Jak počty armády, tak ráže a tonáže materiálu budou číselně obsaženy v konvenci.

Aby Německo poznalo, jakého snížení bude dosaženo v druhém období, oznamuje Francie, že chce snížit v pohyblivém dělostřelectvu (na rozdíl od pevného dělostřelectva pevnostního a pobřežního — pozn. ref.) materiál mimo 15 cm děla, která by byla povolena všem.

V letectvu chce Francie, od prvních let platnosti konvence, přijmouti nejen zákaz leteckého bombardování, ale předvídá, budou-li s tím největší letecké státy souhlasiti a bude-li prováděna účinná kontrola civilního letectví a letecké výroby, průměrné 50% snížení leteckého materiálu, který je nyní v používání, neboť předpokládá, že by konečným cílem všech těchto důležitých redukcí mělo být úplné zrušení všeho vojenského letectví a jeho nahrazení mezinárodní leteckou silou.

Tyto odzbrojovací úmysly odůvodňují také zamítavé stanovisko Francie proti německému požadavku stran ozbrojení.

V závěru zdůrazňuje Francie, že se všechny tyto problémy dotýkají většiny států a samé Společnosti národů a že proto doufá, že ani Německo nezůstane stále od ní odkloněno.

*

Francouzský návrh je jasný.

Doporučuje trvání konvence ve dvou obdobích:

V 1. období by se zmenšily početní stavy armád a provedla přeměna jich na armády miliční; pozemní materiál ozbrojených států by zatím zůstal, ale byla by zakázána jeho výroba a dovoz; vojenské letectvo by mohlo být zmenšeno o 50%, budou-li všichni souhlasit a bude-li kontrolováno civilní letectví.

V 2. období by ozbrojené státy začaly rušit válečný materiál zakázaný a státy vázané mírovými smlouvami by měly právo doplnit si materiál, který jim chybí.

Ovšem provedení předvídaná v tomto druhém období by závisela na výsledcích kontroly prováděné v 1. období — jen kdyby výsledky kontroly prokázaly dobré úmysly všech, rušil by se zakázaný materiál a mohlo by se Německo a ostatní vyzbrojit na povolenou výši.

Vzhledem k zkušenostem Francie s prováděním mírových smluv u odzbrojených států jsou tyto obavy o zajištění bezpečnosti Francie plně odůvodněny — bohužel, ani příští odpověď Německa neukázala dobrou vůli, že by byla ochotna je přijmout, takže se tyto odzbrojovací snahy Francie nepotkaly s úspěchem.

C. Odpověď německé vlády z 19. ledna 1934.

Německo předložilo k zaslánému pamětnímu spisu Francie asi tyto námítky:

Tím, že by si ozbrojené státy nechaly v 1. období stávající výzbroj, kterou mají, kdežto Německo by mělo jen výzbroj povolenou mírovou smlouvou a přeměněnou armádu bez ostatní výzbroje, bylo by Německo ve velké nevýhodě, neboť by nebyla nijak zaručena jeho bezpečnost.

Francie je sice ochotna zmenšit své počty evropské armády, neříká však, co se stane s její armádou zámořskou, která, jak je známo, může být v krátké době převezena do Evropy a může jí být v ní použito.

Je také otázka, zda by všechny velké státy souhlasily se snížením vojenského letectva. Německo však ani tehdy by tím nemohlo býti uspokojeno, poněvadž nejen v prvním období, ale i částečně v druhém by bylo bez jakéhokoliv vojenského letectva vůbec.

Ostatně předvídaná snížení a rušení materiálu v 2. období závisí podle francouzského plánu na výsledcích kontroly, t. j. kdyby došlo při provádění kontroly k některým nejasnostem, nemusilo by dojít k redukci v předpokládanou dobu a období by zase mohlo být o několik let prodlouženo.

A to jsou požadavky, které se nesrovnávají se ctí a bezpečností Německa, proto s nimi nesouhlasí. Také při studiu tohoto pamětního spisu vznikají pochyby, že by tak mohlo dojít k odzbrojení a k zajištění míru.

Německo je pro odzbrojení a je přesvědčeno, že nejlepší řešení by bylo, kdyby všechny státy sešly ve výzbroji na výši povolenou smlouvou versaillskou. Tím také by byl nejlépe vyřešen požadavek německé rovnoprávnosti.

Poněvadž však z jednání, která trvají už 8 let, Německo nabylo přesvědčení, že ozbrojené státy nechtějí odzbrojit, snaží se Německo dosáhnout alespoň toho, aby ozbrojené státy zůstaly ve výzbroji na výši, kterou mají, a aby Německo bylo povoleno přizpůsobit se této výši.

Německo také nevidí důvodu, proč by splnění tohoto požadavku mělo býti povellem k všeobecnému zbrojení. Německo chce přece jen obrannou armádu, která nemůže být nikomu nebezpečná.

Německo nemůže souhlasit s námitkou Francie, že 300.000 by bylo mnoho pro obrannou armádu. Toto číslo odpovídá délce německých hranic a početnosti armád sousedů, kteří ostatně kromě armád mají i vycvičené zálohy, jež jen ve Francii samé mají asi 5.000.000 branců.

Těmto vycvičeným zálohám se vůbec nemohou rovnat politické formace Německa, které vůbec nemají vojenský charakter, o čemž se může přesvědčit kontrola předvídaná v konvenci. Pokud jde o policii, doufá Německo, že by se mohlo dojít k dohodě.

Také hodnota 300.000 vojáků s krátkou služební dobou by byla menší, než je hodnota dnešní německé armády. Ovšem výzbroj pro tuto novou armádu by musila být povolena hned při přeměně, jinak by přeměna nebyla možná, neboť tato armáda by vůbec nebyla schopna obrany země.

Pokud jde o kontrolu, nevylučuje Německo možnost dohody a předvídá její zavedení již v okamžiku, kdy vejde konvence v platnost.

Lze tedy říci, že jsou dvě základní sporné otázky mezi Francií a Německem, a to: zhodnocení početních stavů a doba povolení obranné výzbroje Německa. Třeba uvážit, že po celou dobu pořizování této výzbroje zůstane ozbrojeným státům to, co mají. Nebude-li tedy Německu ani teď přiznáno právo na tyto obranné zbraně, je z toho jasně vidět, že nechce být Německu přiznána rovnoprávnost. Přes to věří Německo, že se Francie po uvážení všech těchto důvodů s Německem dohodne.

V závěru předkládá Německo Francii tento dotazník:

1. Na jakou výši budou sníženy celkové počty francouzských sil evropských a zámořských?

2. Jak budou započítány početní stavy zámořské a vycvičené zálohy?

3. Nebudou-li zámořské síly přeměněny jako síly mateřské země (metropolitní), zaváže se Francie, že jich nepoužije v Evropě ani ve válce, ani v míru?

4. Co se stane s pohyblivým dělostřelectvem větší ráže než 15 cm? Bude dovolen výcvik tohoto dělostřelectva?

5. Jaká bude největší tonáž tanků? Co se stane s těžšími tanky?

6. Předvídá francouzská vláda početní limitaci určitých zbraní v používání i augmentačních? Které zbraně to budou?

7. Jaké zbraně budou mít francouzská vojska, která nebudou podléhat uniformisaci?

8. Za jak dlouho by bylo provedeno slíbené zrušení 50% letounů?

9. Co bude obsahovat kontrola civilního letectva a výroby letadel, jež je podle francouzského návrhu podmínkou zrušení všeho vojenského letectva?

10. Bude v konvenci stanoveno zrušení vojenského letectva k určitému datu a ke kterému?

11. Bude zákaz leteckého bombardování všeobecný či budou některé výjimky?

12. Bude se kontrola vztahovat jen na výrobu a dovoz nebo také na materiál v používání a ve skladech?

13. Jak se staví francouzská vláda k otázce námořního vyzbrojení?

*

V podstatě nepovídá tato odpověď nic jiného, než co bylo již obsaženo v prvním memorandu. Německo se vymlouvá, proč nemůže přijmouti návrh Francie, dokazuje to vlastním zajištěním bezpečnosti, ač ví, že od doby války nemělo tuto bezpečnost také nijak vnitřně zajištěnu a přece se mu nic nestalo. Odzbrojenému Německu nehrozí nebezpečí v ozbrojených sousedech, ale jistě budou jeho sousedé v nebezpečí, až se Německo vyzbrojí.

Německo chce stále totéž; zvýšené počty bez započítání polovojenských útvarů, obrannou výzbroj, kontrolu pak jen podle svého pojetí a ovšem rovnoprávnost ihned. Ovšem je to jednání s francouzskou vládou, která nemá vnitřní síly, a proto se snaží Německo dosáhnout co nejvíce. Na štěstí pro Evropu francouzské veřejné mínění by jistě neneslo tak velkých ústupků, proto i tato francouzská vláda vydržela nápor německých požadavků a nepovolila.

(Příště dále.)

Podplukovník Ladislav Preininger:

Boje o Terron sur Aisne ve Francii.

(Pokračování.)

53. p. divise,
štáb—3. odděl.
čj. 71743.

SV., 19. X. 1918, 23. hod.

Tajné a spěšné.

Všeobecný rozkaz č. 23/PC.

I. Zprávy sebrané armádním sborem se shodují v tom, že nepřítel již započal ústup před 134. pěší divísi. Je pravděpodobné, že k tomuto pohybu dojde zítra i u 53. divise. Ostatně činnost dělostřelectva před frontou naší divise již polevila. Je pravděpodobné, že zítra budeme mít před sebou již jen toliko slabé zadní voje.

II. Je tedy záhodno, aby již zítra byl započat tlak vpřed na celé frontě 106. p. brigády, aby bylo dosaženo za účelem pozdějších operací širšího rozpětí fronty tak, jak určuje armádní sbor pro předmostí, totiž: statek Macquart, křoviny na jiho-východních svazích potoka Malva, samota Claire-Fontaine a konečně břeh potoka Fournelle severně od Landeves, kde musí býti provedeno spojení s levým křídlem 134. pěší divise, která má za cíl hřeben mezi potoky Chalon a Caunoy.